

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34456
Nom	Universitat, salut i societat
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau de Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau de Medicina	9 - Medicina social y habilidades de comunicaci3n	Obligat3ria

Coordinaci3

Nom	Departament
BARONA VILAR, JOSE LUIS	225 - Hist3ria de la Ci3ncia i Documentaci3

RESUM

El programa de l'assignatura "Salut, universitat i societat" ofereix una visió contextualitzada dels problemes actuals de la salut, la malaltia i l'assistència medicosanitària, i el model de professionalització universitària actual. Inclou el coneixement raonat, crític i fundat de la significació actual de les ciències medicosanitàries i la seua pràctica, inclosa la bona comprensió dels mètodes científics en medicina.

Pretén que l'estudiant reconega els factors socials, culturals i mediambientals de la salut i la malaltia, així com els elements que donen cohesió i identitat a les professions sanitàries com a resultat d'un procés històric. L'estudiant ha d'entendre les ciències de la salut i la pràctica medicosanitària com una realitat en construcció, sotmesa a ràpids i incessants canvis, perquè pugua analitzar els reptes i les oportunitats de la sanitat del segle XXI.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No són necessaris altres coneixements específics previs que els de l'estudiant universitari general.

COMPETÈNCIES

1204 - Grau de Medicina

- Reconèixer les pròpies limitacions i la necessitat de mantenir i actualitzar la seua competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de forma autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Desenvolupar la pràctica professional respecte a altres professionals de la salut, adquirint habilitats de treball en equip.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capacite per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i poder relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.

- Conèixer els principis i aplicar els mètodes propis de la medicina preventiva i la salut pública.
- Saber valorar els factors de risc i prevenció de la malaltia. Reconèixer els determinants de salut de la població. Indicadors sanitaris.
- Comprendre els conceptes generals en epidemiologia i demografia.
- Conèixer la planificació i l'administració sanitària a nivell mundial, europeu, espanyol i autonòmic.
- Conèixer les implicacions econòmiques i socials que comporta l'actuació mèdica, considerant criteris de eficàcia i eficiència.
- Conèixer les estratègies en salut i medi ambient, en seguretat alimentària i en salut laboral.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les tecnologies i les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar informació clínica, científica i sanitària.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

L'estudiant que desenvolupe amb profit el curs ha de ser capaç de conèixer i analitzar:

- a) La posició de la medicina en els estudis universitaris valencians i l'origen de la medicina valenciana.
- b) L'origen i la constitució de les professions sanitàries.
- c) La dimensió social de la salut i les malalties.
- d) Els models de col·lectivització i organització social de l'assistència sanitària.
- e) La dimensió cultural de la salut i la malaltia i els sistemes mèdics.
- f) El mètode científic en ciències de la salut.
- g) L'estructura interna de la medicina actual.
- h) L'acte clínic i la relació metge-malalt.
- i) La revolució tecnològica del segle XX.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Orígens de les universitats i la seua funció en la professionalització medicosanitària. El model universitari i professional actual.

2. Estructura i organització interna de la universitat espanyola actual. La Universitat de València. Marc legislatiu, organització acadèmica, departaments, centres i serveis.

3. Les professions sanitàries. La pluralitat professional i la seua funció social.

4. Factors socials, històrics i econòmics de l'especialització medicosanitari. Les especialitats clíniques. Les especialitats quirúrgiques. L'impacte de la tecnologia sobre les professions sanitàries.

5. Estructura dels sabers i la pràctica medicosanitària. Els fonaments científics de l'estudi de la salut i la malaltia. El mètode científic en biomedicina.

6. L'estudi de les estructures i funcions del cos humà. La ment i la dimensió social de l'ésser humà. La patologia i la clínica. El diagnòstic, la terapèutica i les seues tècniques.

7. L'assistència sanitària. Els malalts i els seus rols. La relació dels pacients amb els professionals sanitaris.

8. L'assistència sanitària. Les institucions assistencials. De l'hospital medieval a l'hospital d'especialitats.

9. La salut en el món actual. Introducció a la sociologia de la salut. El concepte de salut i de malaltia.

10. Els indicadors sanitaris i les tendències en la distribució de salut i malaltia en el món actual. Demografia sanitària i epidemiologia.

11. La transició sanitària i de riscos. Les epidèmies en el món actual. Emergència i reemergència de malalties.

12. El dret a la salut com a dret fonamental. Les desigualtats en salut. La salut infantil i de les dones.

13. Relacions de gènere, salut i societat. Manifestació clínica de les relacions de gènere. Biaixos de gènere en els diagnòstics i els tractaments. Salut sexual i drets reproductius. La violència contra les dones.

14. Salut i globalització: immigració, medi ambient i pobresa.

15. Reptes i oportunitats de la medicina actual.

16. Introducció a l'antropologia de la salut. La dimensió cultural de la salut i la malaltia.

17. Medicines complementàries i medicina popular.

18. Immigració i salut en la societat espanyola.

19. L'organització social de l'assistència i de la prevenció. Orígens i desenvolupament actual. Els diferents models d'assistència col·lectivitzada.

20. Els organismes internacionals: de les conferències sanitàries a l'OMS.

21. Paper de les organitzacions no governamentals en la promoció de la salut, la prevenció de les malalties i l'assistència sanitària.

22. La revolució tecnològica dels segles XX-XXI.

23. PRÀCTIQUES

PRÀCTIQUES DE SEMINARI

1. Introducció al llenguatge de les ciències de la salut.
2. Recursos per a l'estudi i la recerca en ciències de la salut.
3. Organització de l'atenció primària a València: funcions de les diferents professions sanitàries al centre de salut.
4. La contribució de les organitzacions no governamentals en la lluita contra la malaltia: reunió de materials i revisió en Internet.
5. Medi ambient i problemes sanitaris actuals.
6. Recollida de dades sobre la dimensió cultural i social de la salut i la malaltia.
7. Immigració i salut. Identificació dels principals problemes sanitaris que planteja.
8. Estudi de les desigualtats sanitàries i dels factors que les determinen. Maneig dels indicadors de salut pública.

TUTORIES REGLADES

24.

25.

26.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	25,00	100
Seminaris	16,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,50	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	8,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0

Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

- Classes teòriques (22 unitats temàtiques)

Les classes utilitzen un model d'exposició interactiva mitjançant una presentació de diapositives accessible al conjunt dels estudiants i una sèrie de materials complementaris: textos, documents audiovisuals o llocs web. El sistema "Aula Virtual" serveix per a l'intercanvi de materials docents.

- Seminaris (8 unitats temàtiques)

Es desenvolupen en forma de seminari amb dos subgrups d'estudiants. Aquests subgrups realitzen una sessió de presentació i debat de cada tema: terminologia mèdica, atenció primària de salut, sistemes nacionals de salut, etc. La sessió es complementa amb diapositives, textos i altres materials. Després d'elaborar el seu treball, els estudiants l'han de dipositar en la carpeta de tasques d'Aula Virtual, dins el termini establert en la guia acadèmica.

- Tutories reglades

Es formen grups d'estudiants per a la realització d'un treball de recerca sobre un dels temes proposats, relacionats amb el programa docent. S'estableix una sessió tutoritzada per a la discussió de l'esborrany de la seua proposta i al final del curs es fa una sessió de presentació oral del treball, el qual s'ha de lliurar, a més, amb el format d'un informe de recerca.

S'incorporarà la perspectiva de gènere i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

Avaluació teòrica: 60% de la qualificació final.

Es realitza mitjançant una prova escrita amb la qual s'avaluen els coneixements sobre els continguts del programa. Es proposen a l'estudiant sis preguntes, de les quals n'ha de triar i desenvolupar quatre. Són preguntes obertes que requereixen un desenvolupament ampli del tema, estructuració, ordenació d'idees i continguts. L'estudiant disposa de 90 minuts per realitzar l'examen.

Avaluació pràctica: 40% de la qualificació final.

Es fa mitjançant l'avaluació permanent i contínua dels treballs realitzats pels estudiants en les sessions de pràctiques i treballs tutoritzats, que són dipositats a Aula Virtual i avaluats íntegrament i individualment. Se n'avalua l'originalitat, els coneixements, la capacitat de raonament, l'ordre expositiu i els aspectes formals propis de tot treball acadèmic.

L'assistència a les sessions pràctiques i la presentació del treball corresponent és obligatòria. La no assistència injustificada o no presentació de més d'un 20% dels treballs, suposarà la impossibilitat d'aprovar l'assignatura.

Per tal d'aprovar l'assignatura, caldrà obtenir almenys un 40% de la nota màxima en cadascuna parts de l'assignatura (teoria i pràctica).

Es recorda als alumnes la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Barona Vilar, J.L. (2023) Manual de Historia de la Medicina. València, Ed. Tirant lo Blanch.
- Barona Vilar, J.L. (2004). Salud, tecnología y saber médico. Madrid, Ed. Fundación Ramón Areces.
- Barona Vilar, J.L. (1991) Introducción a la medicina. Valencia, Universitat de València.
- Cooter, R.; Pickstone, J. (eds.), (2003) Companion to Medicine in the Twentieth Century. London and New York: Routledge.
- McKeon, T. (1990). Los orígenes de las enfermedades humanas. Barcelona, Crítica.
- Pons, J.; Silvestre, J (eds.) (2011) Los orígenes del Estado de Bienestar en España, 1900-1945: los seguros de accidentes, vejez, desempleo y enfermedad. Zaragoza, Prensas Universitarias de Zaragoza.
- Vicens, J. (1995). El valor de la salud. Una reflexión sociológica sobre la calidad de vida. Madrid, Siglo XXI.
- World Health Report 2010. (2010) Geneva. World Health Organisation. World Health Statistics, 2012. (2012) Geneva. World Health Organisation.
- RECURSOS e-Salut: ClinicalKey Student. Elsevier (Scopus, ScienceDirect). [uv-es.libguides.com/RecursosSalut/BibliotecaSalut].